

NOVÉ PARAMETRY NEJEN EXEKUČNÍCH SRÁŽEK ZE MZDY PRO ROK 2020

Parametry (limity), resp. výpočtový vzorec nejen exekučních srážek ze mzdy pro daný kalendářní rok odvisí od pravidelně pro každý kalendářní rok nově vyhlášeného normativu nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel a od výše životního minima jednotlivce, které je valorizováno nepravidelně. V závislosti na uvedených hodnotách se určí výše nezabavitelných částek, které musejí vždy zůstat povinnému dlužníkovi, dále pak výše jednotlivých třetin čisté mzdy – po odečtení nepostižitelných částek – určujících, kolik lze srazit pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy), nebo kolik naopak musí zůstat povinnému dlužníkovi, jakož i výše částky, nad kterou se sráží povinnému dlužníkovi bez omezení.

Nezabavitelné minimum nemá význam jen u nucených – exekučních – srážek ze mzdy, ale i u dobrovolných srážek ze mzdy na základě dohody o srážkách ze mzdy (zaměstnanec je chráněn obdobně jako při srážkách exekučních) a také při započtení na mzdu v situaci, kdy má zaměstnanec vůči zaměstnavateli splatný dluh (zejména soudem přiznaná náhrada škody apod.) Když tedy zaměstnavatel hodlá svou pohledávku uspokojit tak, že ji započte vůči zaměstnancově mzdě, i v takovém případě musí zaměstnanec zůstat nezabavitelné minimum. Na tomto místě bude vhodné připomenout, že zaměstnavatel je oprávněn započíst svou pohledávku na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu a provést srážku (srážky) ze mzdy za účelem uspokojení svého nároku na náhradu škody jen na základě dohody o srážkách ze mzdy uzavřené se zaměstnancem (§ 147 odst. 3 věty druhé zákoníku práce), jak vyložil rozsudek Nejvyššího soudu ČR spís. zn. 21 Cdo 238/2019, ze dne 21. 5. 2019 (o kterém jsme psali v č. 12/2019). I kdyby byly dodrženy zákonné meze vyžadované § 144a odst. 4 zákoníku práce vyplývající z § 278 a § 279 odst. 1 občanského soudního řádu, je zaměstnavatel oprávněn započíst svou pohledávku na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu a provést srážku (srážky) ze mzdy za účelem uspokojení svého nároku na náhradu škody jen na základě dohody o srážkách ze mzdy uzavřené se zaměstnancem.

VALORIZACE PRO ROK 2020

Nezabavitelnou (exekucí nepostižitelnou) částku na (osobu samotného) povinného (dlužníka) stanovíme jako $\frac{2}{3}$ součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky 3 410 Kč, která již dlouho stagnuje (od 1. ledna 2012) a nemění se (aspoň prozatím...) ani pro rok 2020, a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, která je pro rok 2020 nově vládou ČR v jejím nařízení č. 349/2019 Sb. stanovena na **6 502 Kč** čili jako $\frac{2}{3}$ z částky 9 912 Kč. Nezabavitelná částka na povinného činí 6 608 Kč.

Nelze však vyloučit, že se uvedená nezabavitelná částka na povinného v roce 2020 změní – zvýší – a současně i pak další parametry srážek ze mzdy, které se odvíjejí od ní, resp. od uvedeného normativu a částky životního minima. Je třeba totiž vzít v potaz, že již koncem roku 2018 se uvažovalo o zvýšení životního minima, přičemž na začátku roku 2019 byl příslušný návrh na zasedání vlády zamítnut. O zvýšení životního minima se znovu vedou úvahy, a nelze proto vyloučit, že by k němu opravdu mohlo začátkem roku 2020 dojít.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu představuje $\frac{1}{4}$ z nezabavitelné částky na povinného 6 608 Kč, činí tedy 1 652 Kč.

NA KOHO LZE UPLATNIT ČÁSTKU NA VYŽIVOVANOU OSOBU

Na manžela povinného se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky (čili „jeho vlastní nezabavitelná částka“), i když má samostatný příjem. K zápočtu částky na manžela (manželku) není podmínkou, aby žil(a) ve společné domácnosti s povinným (povinnou). Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, a to i když jsou srážky prováděny ze mzdy obou manželů. Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se však nezapočítává na žádnou osobu, v jejíž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá. (Je-li však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.)

DLUŽNÍK SE MUSÍ STARAT O ZACHOVÁNÍ SVÉHO NEZABAVITELNÉHO MINIMA

Aby mohl plátce mzdy (zaměstnavatel) zohlednit při srážkách ze mzdy nebo jiných opatřeních, týkajících se zaměstnancovy mzdy, částky na osoby vyživované povinným, musí povinný plátcí doložit, že výživné poskytuje a komu. Sám plátce mzdy není povinen vyživované osoby vyhledávat. Vyživovací povinnost k dítěti se prokazuje rodným listem, u zletilého dítěte je třeba doložit i potvrzení o studiu, případně rozsudek o stanovení vyživovací povinnosti. Existence manželství se prokazuje předložením oddacího listu a čestným prohlášením o tom, že manželství trvá. Obdobně u registrovaného partnerství se plátcí předkládá doklad o partnerství vydaný příslušným matričním úřadem. Povinný může mít stanovenou vyživovací povinnost též k rozvedenému manželu, tu prokazuje rozsudkem o stanovení výživného (stejně jako u skončení registrovaného partnerství). Má-li plátce pochybnosti o tom, co všechno zohlednit, může se obrátit na soud s žádostí o určení výše částky, která má být v příslušném výplatním období povinnému sražena.

JAK POČÍTAT A ZAOKROUHLOVAT

Nezabavitelnou (celkovou) částku (určitého povinného) stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby. *Pro částky účinné od 1. ledna 2020 to není nutné, neboť pracujeme zrovna pro rok 2020 s celými čísly, avšak jinak nelze zapomenout: Nezaokrouhlují se jednotlivé složky (nezabavitelné částky), ale až jejich součet u jednotlivého zaměstnance, tedy (až celko-*

vá základní) nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru. Průběžné – případně v průběhu výpočtu, resp. stanovení (základní) nezabavitelné částky potřebné – zakrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

Jednoduché příklady uplatnění nezabavitelných částek:

- 1) *Protí zaměstnanci žijícímu s manželkou a jedním dítětem, který má čistý příjem 12 000 Kč, byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce) pro dlužné výživné, a to ve prospěch druhého dítěte z předchozího manželství. Nezabavitelná částka, která nemůže být postižena, činí 6 608 Kč na osobu povinného. Na dítě a manželku se započte dvakrát nezabavitelná částka 1 652 Kč (na oprávněné dítě se nic započítávat nebude). Povinnému tedy nesmí být sraženo 9 912 Kč.*
- 2) *Pokud by však uvedený zaměstnanec vedle manželky vyživoval 3 děti, srážky ze mzdy nelze provést, protože součet nezabavitelných částek 13 216 Kč (6 608 Kč + 4 x 1 652 Kč) přesáhne skutečný čistý výdělek (12 000 Kč).*

KDYŽ VÝŠE MZDY NA SRÁŽKY NESTAČÍ

Jestliže zaměstnanec po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec, nebo nepobírá mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny, tedy mzdu v dostatečné výši čili ve výši, aby přesahovala (základní) nezabavitelnou částku – jinak totiž logicky není co sražet –, může zaměstnavatel navrhnout soudu zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce).

OD JAKÉ ČÁSTKY BEZ OMEZENÍ

Částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení (tedy po odečtení nezabavitelných částek), stanovíme obdobně, a to jako **dvojnásobek součtu** částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako dvojnásobek součtu částek 3 410 Kč a 6 502 Kč, což činí od 1. ledna 2020 19 824 Kč. Raději to zopakujme, že již nejde o pouhý součet částek normativu a životního minima, jako tomu bylo mnoho let předtím podle právní úpravy účinné do 31. května 2019, neboť s účinností od 1. června 2019 došlo ke zvýšení částky, nad kterou se srazí bez omezení, a to na dvojnásobek uvedených částek. *Viz tabulka na straně 8.*

POSTUP PŘI PROVÁDĚNÍ SRÁŽEK

1. třetina (zbytku čisté mzdy) – ve výši až 6 608 Kč – je určena pro vydobytí přednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek – jsou specifikovány v § 279 odst. 2 občanského soudního řádu, pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina). 2. třetina (zbytku čisté mzdy – pochopitelně též ve výši až 6 608 Kč) slouží pouze k vydobytí přednostních pohledávek, a pokud takové nejsou, vyplatí se povinnému. 3. třetina (zbytku čisté mzdy – rovněž ve výši až 6 608 Kč) se vždy vyplátí povinnému. Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1. Částka přesahující hranici 19 824 Kč, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Vývoj nezabavitelných a dalších souvisejících částek potřebných k výpočtu srážek ze mzdy (v Kč)

	2017	2018	2019 do srážek za měsíc květen včetně	2019 od srážek za měsíc červen	2020
Nezabavitelná částka na povinného	6 154,67	6 225,33	6 428,67	6 428,67	6 608
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu	1 538,67	1 556,33	1 607,17	1 607,17	1 652
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení (100% částka výpočtové základny)	9 232	9 338	9 643	19 286	19 824
Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy	3 077	3 112	3 214,00	6 428	6 608

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.) a částky přesahující 19 824 Kč je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je pak součet vypočtené (3.) třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.) a (základní) nezabavitelné částky (a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zakrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi).

PŘÍKLADY

Ženatý zaměstnanec s 1 dítětem pobírá mzdu 31 000 Kč čistého, z níž v exekuci splácí přednostní i nepřednostní dluh. Jeho nezabavitelná částka je 6 608 Kč na samotného povinného dlužníka a 2x částka na vyživované osoby 1 652 Kč, tedy celkem 9 912 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou od jeho čisté mzdy, zbude z ní 21 088 Kč. Tato částka se rozdělí na 3 třetiny po 6 608 Kč a 1 264 Kč. (Částka 19 824 Kč se rozdělí na tři třetiny a zbytek nad částku 19 824 Kč.) Dlužníkovi zůstane jedna třetina zbytku čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) 6 608 Kč a celková nezabavitelná částka 9 912 Kč čili celkem 16 520 Kč. Ve prospěch věřitelů bude sraženo celkem 14 480 Kč, a to pro přednostní pohledávku jedna třetina zbytku čisté mzdy 6 608 Kč a plně zabavitelná částka 1 264 Kč čili celkem 7 872 Kč a pro nepřednostní pohledávku jedna třetina zbytku čisté mzdy 6 608 Kč.

Jestliže by zaměstnanec pobíral jen mzdu ve výši 17 000 Kč, představoval by zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek 7 088 Kč, který by se rozdělil na

tři třetiny po 2 362 a zbytek 2 Kč. Pro přednostní pohledávku by se srážela jedna třetina zbytku čisté mzdy 2 362 Kč, stejně jako pro nepřednostní pohledávku, tedy celkem by srážky činily 4 724, a zaměstnanci by zůstala jedna třetina zbytku čisté mzdy 2 362, nezabavitelná částka 9 912 Kč a zbytek 2 Kč z důvodu zaokrouhlování jednotlivých třetin zbytku čisté mzdy, tedy celkem 12 276 Kč.

OD KDY NOVÉ LIMITY A PARAMETRY

Plátce mzdy (zaměstnavatel) uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky mění. Nové nezabavitelné částky ovlivňují (až) mzdu za měsíc leden 2020, zúčtovanou a vyplácenou v únoru 2020, zatímco mzda za měsíc prosinec 2019 vyplácená v lednu 2020 byla (ještě) zúčtována podle tehdy platných nezabavitelných částek.

Richard W. Fetter

KNÍHOVNIČKA

● PODVOJNÉ ÚČETNICTVÍ 2020

Jana Skálová

Ydal: Grada Publishing, a.s., 192 stran, 239 Kč

Pro všechny, kteří mají zájem dobře se naučit podvojně účtovat! Výklad je jednoduchý a srozumitelný díky řadě příkladů. Připojujeme základní daňové souvislosti k nákladům a výnosům a věnujeme velkou pozornost účetní závěrce, sestavení rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy. Zabýváme se i sestavením přehledu o změnách ve VK a řadou příkladů na sestavení cash-flow. Důležité je i účtování o výplatě podílu na zisku a jeho daňových souvislostech.

● ZÁKON O DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY – KOMENTÁŘ, 8. VYDÁNÍ

NOVINKA

Tomáš Brandejs, Milena Drábová, Michal Dušek, Olga Holubová, Milan Tomíček

Ydal: Wolters Kluwer, a. s., 1 224 stran, 1 390 Kč

Osmé vydání komentáře k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zahrnuje významné změny přijaté daňovým balíčkem (zákon č. 80/2019 Sb.) s účinností od 1. dubna 2019 (např. nová pravidla uplatňování DPH u poukazů, u stanovení místa plnění při poskytování digitálních služeb, leasingu, úpravy odpočtu a oprav základu daně).

Komentář rozebírá praktické uplatňování DPH na konkrétních případech na základě vzájemného vztahu jednotlivých ustanovení směrnice 2006/112/ES, jejího prováděcího předpisu a zákona o dani z přidané hodnoty. Upozorňuje na rozpory mezi tuzemskou a komunitární právní úpravou a možná rizika související s uskutečněním transakcí se subjekty zejména z jiných členských států EU. Obsahuje informace a citace publikovaných stanovisek Ministerstva financí ČR a informace o závěrech jednání koordinačních výborů Komory daňových poradců ČR a Ministerstva financí ČR, včetně citací z těchto pro plátce mnohdy špatně dostupných materiálů.

Autorský tým tvoří 5 renomovaných daňových poradců, specialistů na DPH, s dlouholetou praxí v tomto oboru.

